

Tarpeenmukainen torjunta - siemennurmet

Timotein siemenviljelyssä esiintyvistä tuhohyönteisistä mainittavia ovat timoteikärpäset (kelta- ja kirjotimotei-kärpänen) ja timoteisääski. Apilan siementuotannossa mahdollisia tuhoeläimiä ovat apilanirput, korvakekärsäkäs, apilan pussikoi, apilan siemensääski sekä apila-ripsiäinen. Apiloiden siementuotannossa tulee tarkastella myös pölyttäjien ja pölytyspalvelun merkitystä.

TOIMENPITEEN KUVAUS

Timoteikärpästen torjuntakeinona on pitää siemennurmien ikä mahdollisimman lyhyenä. Kun timoteisääskeä esiintyy runsaasti, tulee siementuotanto lopettaa vuodeksi koko viljelyaukealla. Apilan tuhoeläinten esiintymistä voidaan arvioida etukäteen.

Mikäli esimerkiksi apilanlehdissä on alkukesästä runsaasti pitkulaisia reikiä, kyseessä on apilanirput ja/tai korvakekärsäkäs. Niiden toukat voivat ilmestyä tällöin myöhemmin tuhoamaan siemenaiheita ja siemeniä, joten lohkoa, jossa tuholaisia esiintyy, ei kannata valita siementuotantoon.

Apilan siementuotannossa pölyttäjien merkitys on suuri. Jos pölytyspalvelua ei ole saatavissa apilalohkolle, on kuitenkin hyödyllistä havainnoida pölyttäjiä esimerkiksi linjalaskemalla pölyttäjät apilan kukinnan aikaan ja ryhtyä toimenpiteisiin apilan tulevan siemensadon turvaamiseksi. Tärkeitä pölyttäjiä ovat kimalaiset sekä mehiläiset, joiden laskenta voidaan tehdä lohkon keskeltä 2x 50 metrin matkalta X-muotoiselta janalta kulkien kasvustossa.

Yksinkertainen tapa merkitä pölyttäjien lukumäärä on tukkimiehen kirjanpito. Laskenta tulisi tehdä kaksi-kolme kertaa kukinnan aikana viikon välein mahdollisimman samantyyppisellä säällä mieluiten iltapäivisin.

Laskentaa ei kannata tehdä sateella eikä kovin pilvisellä säällä. Vertailun vuoksi olisi alueella hyvä olla myös toinen lohko, jossa tehdään vastaavat linjalaskennat.

Kuva 1. Siemennurmilla esiintyy satunnaisesti tuhohyönteisiä. Apiloiden siementuotannossa on huomioitava pölyttäjät, jolloin kemiallista tuhohyönteisten torjuntaa ei voi tehdä.

TOIMENPITEESSÄ HUOMIOITAVA

Apilan siementuotannossa kemiallista tuhohyönteisten torjuntaa voidaan vähentää lyhentämällä apilakasvuston viljelyvuosia. Vanhan apilan siemenurmen hävittäminen kyntämällä tai tehokkaalla jyrinnällä tms. on järkevää, mikäli lohkolla on havaittu runsaasti tuhohyönteisiä. Tällä tavoin voidaan katkaista niiden leviäminen.

Riittävän pitkä viljelykierto ja uuden apilakasvuston perustaminen etämmälle auttaa estämään tuholaisien nopeaa leviämistä apilapelloilta toiselle. Tuhohyönteisten torjunta-aineiden käyttö ei ole sallittu kukkivassa apilakasvustossa.

Jos pölytyspalvelua ei ole käytettävissä apilalohkoilla, eikä mehiläisiä ja/tai kimalaisia ole havaittu linja-laskennoissa, voidaan melko varmasti olettaa apilan siemensadon alenemisen syyksi pölyttäjien vähyyden. Tällöin kannattaisi ottaa yhteyttä pölytyspalveluja tarjoavaan mehiläishoitajaan ja sopia, että mehiläispesiä asetetaan vähintään 1–2 kpl hehtaaria kohden. Pölytyspalvelun käyttö on yleensä viljelijälle maksullista.

Mehiläiset ja kimalaiset ovat varsin rauhallisia kerätessään kasveista mettä ja siitepölyä. Linjalaskijan on kuitenkin tärkeä tiedostaa kulkiessaan kukkivassa kasvustossa sopiva suojavaatetus ja pistosten varalta mahdolliset herkkyydet sekä tarvittavat ensiaputoimet. Tarvittaessa pitää soittaa yleiseen hätänumeroon 112.

LISÄÄ TIETOA

Kasvinsuojeluseura ry. Ajankohtaisia kasvinsuojeluohjeita 2017.

KemiDigi

<https://www.kemidigi.fi/kasvinsuojeluinerekisteri/haku>

Pölytyspalveluopas. Savonia-ammattikorkeakoulu 2021.

<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021120859603>